

zawodowej (jedynie 10% respondentów wskazało, że znalazło pracę w swoim zawodzie).

Tym samym język zajmuje wiodące miejsce w systemie komunikacji międzykulturowej. Zapewnia powodzenie i efektywność komunikacji międzykulturowej. Analiza pozwoliła dostrzec zauważalną paralelę w interakcji komunikacyjnej między ludźmi i stwierdzić, że język odgrywa decydującą rolę w zapewnieniu harmonii międzykulturowej.

W tej chwili ukraińscy uchodźcy aktywnie uczą się języka polskiego, poznają polską kulturę i adaptują się do nowego środowiska. Można powiedzieć, że wojna otworzyła nowe możliwości dla programów międzynarodowych. Wymaga to jednak głębszego zrozumienia obu kultur, zagadnień wzajemnego poszerzania możliwości dalszej współpracy w sferach społeczno-kulturowych i innych. Kultury ukraińska i polska mają zarówno cechy wspólne, jak i różnice. Wszystkie wymagają badań analitycznych i porównawczych w świetle nowych uwarunkowań.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-13>

Донець С. М.

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов,
Український державний університет залізничного транспорту*

Дідусенко В. В.

*студент 5 курсу,
Український державний університет залізничного транспорту*

АНГЛІЙСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З ТОПОНІМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ В АСПЕКТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Вивчення фразеологічних одиниць з топонімічним елементом має давню традицію в лінгвістиці. Цікавий ракурс і перспективу дослідженням дають суміжні дисципліни і, насамперед, міжкультурна комунікація. Фразеологізми зі словами топонімами зазвичай унікальні для кожної окремої лінгвокультури і тому становлять безсумнівний інтерес с точки зору лінгвокраїнознавства, а також теорії міжкультурної комунікації: у першому випадку, як джерело країнознавчої інформації і як перешкода в її функціонуванні – у другому.

Існують фразеологічні одиниці, що містять власну назву-топонім, якій пов'язан з міфологією, біблійними сюжетами, історичними фактами, повсякденним життям, народною творчістю, художніми творами, запозиченнями з інших європейських мов. З точки зору відображення в образній основі фразеологізмів культурних знань можна виділити наступні групи фразеологічних одиниць з топонімічним компонентом:

1) Фразеологічні одиниці, обумовлені соціально-історичними чинниками, пов'язані з історичними подіями та фактами далекого минулого. Наприклад: англ. *meet one's Waterloo* «бути розгромленим, понести остаточну поразку» (у 1815 р. французький лідер Наполеон зазнав остаточної поразки в битві під Ватерлоо); укр. *Мазепа в Полтаві подавивсь галушкою* (глузливе іносказання поразки козацьких полків в Полтаві в 1709 р).

2) Фольклорні фразеологічні одиниці, джерелом яких є народна творчість: легенди, притчі, пісні, лічилкі, дитячі ігри, каламбури. Наприклад: англ. *have kissed the Blarney stone* має два значення: 1) «бути підлесником»; 2) (грубе. арг.) «мати здатність розмовами схилити дівчину до близькості» (біля замку Бларні в Ірландії є камінь, який за легендою дає таку здатність тому, хто його поцілує); укр. *Довбуша вбивши Дзвінка в Космачі* «неймовірна сила» (відомо, що Олекса Довбуш боровся з гнобителями в Карпатах, Прикарпатті та Галичині, проте народ хотів надати його руху більш широкого розмаху).

3) Фразеологічні одиниці, пов'язані з повсякденним життям, звичаями людей. Наприклад: англ. *people north of Watford* (презр.) «провінціали», букв. «люди, які живуть на північі від Уотфорда».

4) Фразеологічні одиниці з топонімом, в основі яких лежить біблійна міфологія. Наприклад: англ. *Sodom and Gomorrah* «Содом і Гоморра», «будь-яке місце, яке відоме порочністю своїх жителів, що панує де-небудь» (Содом і Гоморра – два порочних міста древньої Палестини); укр. *іти на Голгофу* (страда на хресті на пагорбі Голгофа, що знаходилася біля Єрусалиму).

5) Фразеологічні одиниці з назвами топооб'єктів, джерелом походження яких є антична міфологія (міфотопоніми). Наприклад: англ. *Pile Ossa on Pelion* (книж.) «без потреби ускладнювати; займатися безплідною справою» (в давньогрецькому міфі розповідається про спробу гігантів піднятися на небо, поставивши гору Осса на гору Пеліон); укр. *Шукання Атлантиди, Троянський кінь*.

6) Топонімічні фразеологічні одиниці, які запозичені з інших європейських мов; переважно з латинської та французької мов. Наприклад: англ. *the land of Cockaine* «казкова країна достатку і

неробства, рай земний» [фр. *pays de Cocagne*]; укр. *натиск на Схід* (нім. *Drang nach Osten*) з'явилося в середині XIX століття і використовувалося в націоналістичних дискусіях.

7) Літературні фразеологічні одиниці з топонімічним компонентом, пов'язані з художніми творами, героями або літературними цитатами. Наприклад: англ. *Canterbury story* «довга, нудна розповідь» (натяк на «Кентерберійські оповідання» Джефрі Чосера).

Отже, вивчення топонімів у фразеології дозволяє розкрити характер образного мислення народу і зрозуміти, яким чином людина уявляє собі навколишній світ і своє місце в ньому. Тому даний ракурс розгляду проблеми фразеологізмів є цікавим і перспективним у процесі формування міжкультурної компетенції студентів.

Список використаних джерел:

1. Авакумов, О. В. Ономастика України першого тисячоліття нашої ери (Монографія) / О. В. Авакумов, Г. Е. Бучко, Д. Г. Бучко: Ін-т Укр. мови. Акад. наук України. – К.: Наук. думка, 1992. – 283 с.
2. Ужченко, В. Д. Українська фразеологія / В. Д. Ужченко. – Х.: Основа, 1990. – 166 с.
3. Collins, V. H. A Second Book of English Idioms, Lnd., 2000. – 670 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-14>

Друзь М. С.

здобувач вищої освіти,

*Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету*

АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК МОВА МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

У житті сучасних людей все більшого значення набуває взаємодія з представниками інших країн світу. Розвиток туризму, процеси міграції та освіти інтеграція спонукають до активних відносин між культурами. Для подальшого розвитку суспільства є необхідним вміти налагоджувати діалог з представниками різних культур. Враховуючи тенденцію оволодіння іноземними мовами, комунікація з представниками інших культур набуває все більшого значення.

Комунікація, діалог – особливий вид діяльності людини. Учасники комунікації – носії культури, а сама комунікація – її прояв. Таким чином